

”Vi bör istället tala om arbetarlitteratur(er)”

Klassfrågan bör lyftas inom litteraturforskningen. Det anser Magnus Nilsson, professor i litteraturvetenskap vid Malmö universitet, som menar att akademien allt för länge har färgats av den politiska dagordningen. Nu hoppas Nilsson att hans nya bok *Working Class litteratur(s)* kan bidra till att fler personer får upp ögonen för klassfrågor, samtidigt som det kan ge en bredare bild av fenomenet arbetarlitteratur.

– Forskningen har hittills varit väldigt nationellt inriktad. Men arbetarlitteraturen befinner sig inte i ett vakuum och vi tror heller inte att historien om exempelvis den amerikanska arbetarlitteraturen är isolerad från historien i andra länder. Det har funnits många idéer som har varit globala idéer, arbetarrörelsen exempelvis, som i sin tur har inspirerat författare i olika länder.

Boken *Working Class Literature(s)* är ett resultat av ett samverkansprojekt mellan Malmö universitet och University of South Florida. De olika kapitlen djupdyker ner i sex stycken länders litteratur med klass som utgångspunkt vilket ger läsaren en global och komparativ överblick över arbetarlitteraturen som begrepp, dess historia och innebörd.

– Kapitlet om USA handlar exempelvis om klass och ras i väldigt hög utsträckning. Den bok som undersökts mest där är Malcolm X självbiografi, men då läst som om en arbetarklassroman. I kapitlet om Finland finns en hel del resonemang om genus och klass.

Litteraturerna i världens länder fyller olika behov och ser olika ut vid

olika tidpunkter. Därför ser Nilsson att vi istället för `arbetarlitteratur` bör tala om `arbetarlitteratur(er)`.

– Det är därför vi har det här ”S:et” i titeln, för att man inte kan prata om en arbetarlitteratur. Det skiljer sig väldigt mycket åt beroende på vilket land man utgår ifrån. I Sverige så är det ett ganska välkänt fenomen och vi har arbetarförfattare som har fått nobelpris men i andra länder så kan det vara ett ganska osynligt fenomen.

Den svenska arbetarklassen har feminiserats

Det faktum att arbetarklassens inbörd och utseende har kommit att förändrats över tid ser Nilsson också haft en naturlig inverkan på den svenska arbetarlitteraturen.

– Den svenska arbetarklassen har feminiserats de senaste åren vilket också speglas i vår litteratur. Idag så kan vi notera för första gången någonsin att de flesta arbetarförfattare är kvinnor som skildrar kvinnors arbete, vilket inte har varit fallet tidigare. Vi tänker väldigt ofta på arbetarklassen som att det skulle bestå av vita män som jobbar i metall och som är med i facket, men en typisk svensk arbetare idag kan vara en kvinna med utländsk bakgrund. Genom att kika närmre på arbetarlitteraturen i Sverige så kan vi se detta och bryta våra fördomar om hur arbetarklassen ser ut.

Den politiska debatten sätter dagordningen

Politiska faktorer och snedrekrytering inom akademien ser Nilsson som

några av orsakerna till att klass har underordnats andra variabler inom litteraturforskningen. Att det i sin tur har färgat hela forskningsfältet ser Nilsson som problematisk genom att det riskerar en mer ensidig och populistisk förståelse av fenomenet arbetarlitteratur.

– Vi tycker att klass förtjänar uppmärksamhet för att det har varit underbeforskat. Den politiska agendan har dominerats dem senaste trettio åren av frågor om identitet och jag tror att det har färgat av sig jättemycket på det akademiska. Detta är ett problem. Vi ska inte låta politiker, eller den politiska debatten sätta dagordningen för vad vi gör utan vi ska själva formulera problem och identifiera vad vi vill göra.

Utöver den politiska agendan ser Nilsson att kommersiella intressen har kommit att påverka det akademiska fältet och där akademiska förlag i allt större utsträckning verkar som grindvaktare för vad som kan publiceras eller inte.

– De akademiska förlagen har andra mer ekonomiska intressen som styr och de väljer ju ut de mest lönsamma böckerna. På grund utav detta är det jätteviktigt att universitetet tar ett ansvar och synliggör forskning, utan att medborgarna ska behöva betala för det. Vi är ju skattefinansierade, så medborgarna har betalt för forskningen och det innebär också att de ska kunna läsa den. Det är ett demokratikrav.

Text: Kajsa Langer